

Teehooldetööd ja järelevalve nende üle

Riigikontroll

Tulemusauditi osakond

27. veebruar 2012

Auditi eesmärk

Hinnata, kas

- riigimaanteedel on tagatud teede kasutajate vajadustest lähtuv teede hooldus ja sõiduohutus?
- riigi tegevus riigimaanteedel hoolduse korraldamisel on säästlik?

Sõiduohutusest

- Otseselt sõitmist takistavaid probleeme on vähe
- Olukord on halvem talvel
 - Pooltel kõrvalteedel esineb talve jooksul olukord, kus lumi jääb õigeaegselt lükkamata
 - Kutselised autojuhid on rahulolematud isegi põhimaanteedehooldusega
- Ka suvel esineb palju (osaliselt varjatud) vigu
 - Isegi 5 aastat tagasi remonditud või ehitatud sillad on käest ära
 - Kruusateed on tihti treppis ja auklikud
 - Kattega teid remonditakse valesti
 - Teepeenrad on sageli pehmed ja tihendamata
 - Kraave ega truupe ei puhastata
 - Põrkepiirded on tihti kahjustatud ning neid ei tehta kiiresti korda

Näide “pistasjast”

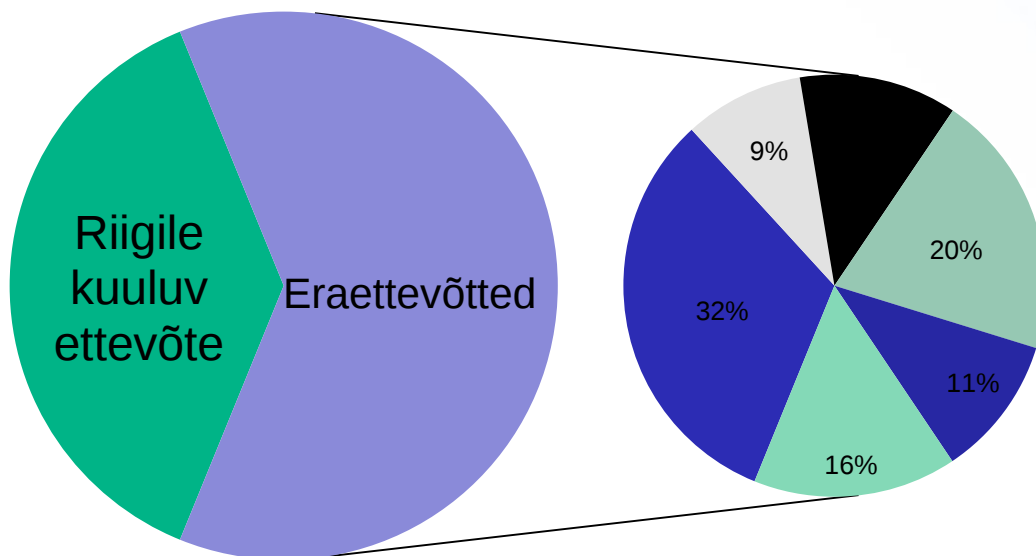
Näide “pisiasjast” 2

Nõrk konkurents ja selle põhjused

- Auditeeritud perioodil 2006-2010 sõlmiti kõikides piirkondades uued lepingud jätkuvalt samade ettevõtetega
- Uute tulijate puhul otsitakse luubiga vigu
- Maanteeamet on hangetel mittekvalifitseerinud ka selliseid ettevõtteid, kes on pakkunud odavamamat hinda (Keila ja Viljandi)
- Hangetes on esitatud konkurentsi piiravaid tingimusi

Teehoolduse teostajad

■ AS Teede Rev 2 Grupp

■ Lemminkäinen Eesti AS

■ OÜ Sakala Teed

■ Nordecon AS

■ AS Vooremaa Teed

■ AS Üle

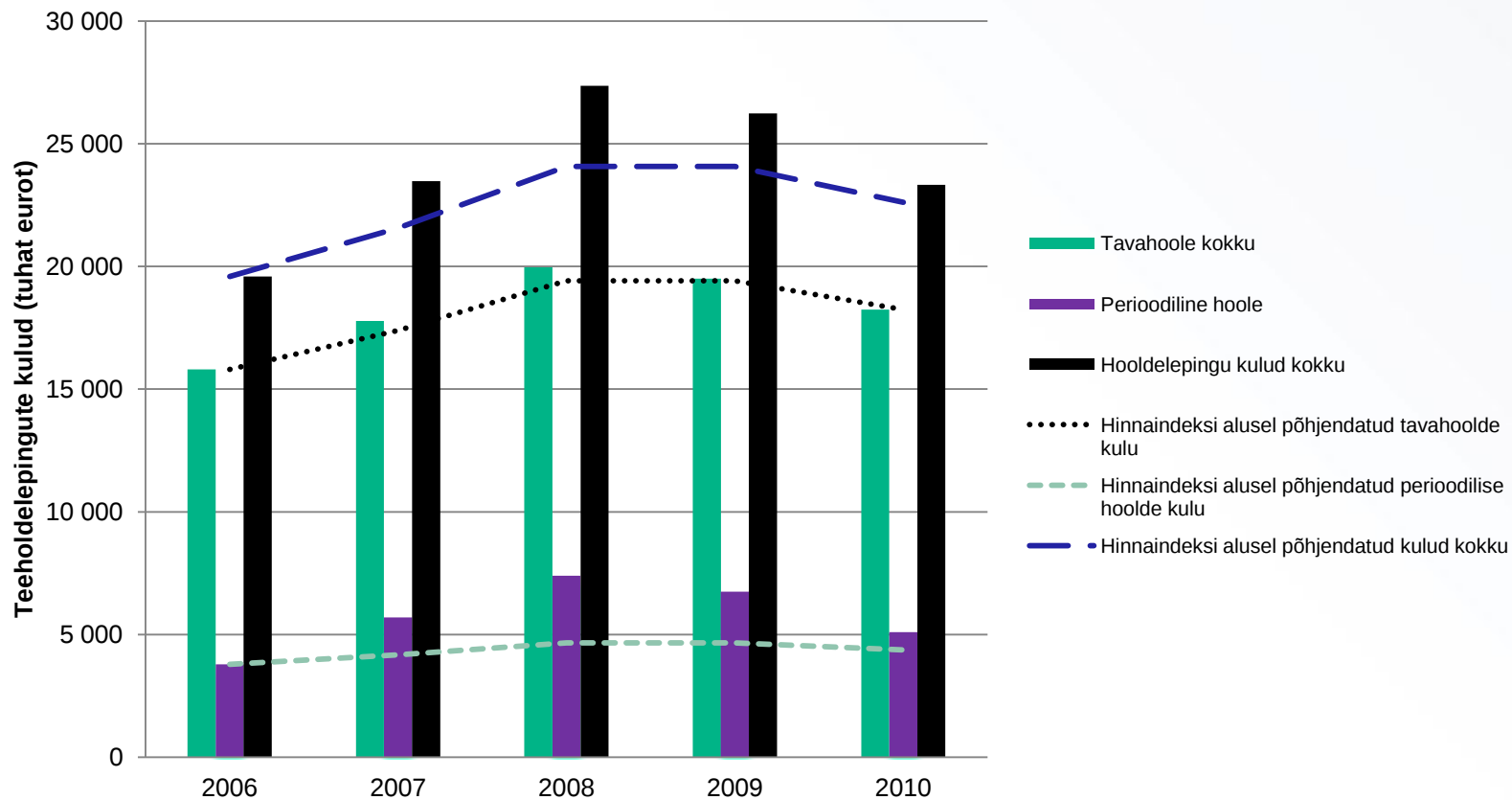
Kulud on oluliselt kasvanud

- 2003.a osteti lepingutega töid ca 10 mln euro eest
- 2010.a osteti lepingutega töid ligi 50 mln euro eest
- Uute lepingute sõlmimise hetkel on maksumus tõusnud keskmiselt 40%, kuigi teede hoolduse nõuded on alates 2003.a praktiliselt muutumatud
- Maanteeamet põhjendab tõusu vabaturul kujuneva hinnaga

Kulude põhjendamatu kasv

- Auditeeritud perioodil on hooldehinnaindeksiga võrreldes makstud 8 mln eurot rohkem
- Erinevus tuleneb nii tööde põhjendamatust kallinemisest kui ka lepinguga täiendavalt tellitud perioodilise hoolde ja säilitusremondi töödest

Kulude põhjendamatu kasv

Teehoolde piiritlemine

- Teehoolde eesmärgid ei ole üheselt paika pandud
- Piirid tavahoolde, perioodilise hoolde ja säilitusremondi vahel on siiani ähmased
- Nt kruusateed ei vajaks korraliku hoolduse puhul peaaegu üldse remonti
- Ettevõtted lükkavad töid edasi, kuni tee vajab juba põhjalikumat remonti
- Segadus nõuetes toob kaasa topelttasustamist

Valikhööveldamine

Järelevalve on nõrk

- Mõnede teede ei jõua järelevalve aasta jooksul kordagi
- Järelevalvepäevikutesse jäetakse hulk vigu märkimata
- Ka ülestähendatud probleemid jäetakse teinekord kõrvaldamata
- Hooldajad ootavad tööde tegemiseks järelevalvelt “tellimust”
- Hooldajate endi kvaliteedi tagamise plaanid ei toimi
- Riiklikku järelevalvet ei tehta üldse
- Sanktsioonid rikkumiste eest on praktiliselt olematud (2010.a tehti mahaarvamisi 0,02% ulatuses tavahoolde summast)
- Mahaarvamiste lagi ülevaatustel on kuni 3%

Teede hooldamine kurnab keskkonda

- Kloriidide kasutamisel on ühele hoolduskorrale pandud küll piirangud, kuid summaarset kogust piiratud ei ole
- Kloriidide tase teede ümbruses asuvates põhjavee mõõtekaevudes on oluliselt tõusnud
- Teeservade mürgitamist tehakse lohakalt

Võrdlus varasema auditiga

2006.a	Muutus	2011.a
Maanteeamet ei saa iseenda üle riiklikku järelevalvet teha	↔	Formaalselt teostab riiklikku järelevalvet ka politsei
Teehooldekulusid planeeritakse RE tegevuskulude koosseisus	↔	Maanteeametil on REs sisuliselt üks rida (tegevuskulud). Aastaraamatutes kulusid siiski eristatakse.
Ettevõtetelt ei saa nõuda teede korrashoidu, kuna pole eristatud, milliseid teid tuleb remontida	↔	Ettevõtetelt ei saa nõuda teede korrashoidu, kuna pole eristatud, milliseid teid tuleb remontida
Uuring, kas eelistada eraettevõtteid või teedevalitsusi, pole usaldusväärne	↔	Hangete läbiviimisel ei analüüsita, kas hind on põhjendatud.
Kagu Teedevalitsusele maksti põhjendamatult ca 40 000 eurot	↔	Kolmes piirkonnas on lume äraveo eest makstud põhjendamatult ligi 30 000 eurot.
Valimi teehooldajatelt tehti mahaarvamisi 0,05% ulatuses	↓	Teehooldajatelt on mahaarvamisi tehtud 0,02% ulatuses

Probleemide põhjustest

- MKM näeb endas vaid nõuete kehtestaja rolli
- Maanteeameti struktuurireform
- (Näiline) ressursipuudus
- Enamik hooldajaid ja järelevalvajaid on varem olnud koolivennad ja ka kolleegid teedevalitsustes

Peamised soovitused

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium:

- Sätestada teehoolde eesmärk
- Kehtestada remondi ja hoolduse tehnoloogianõuded
- Alustada riikliku järelevalve teostamist
- Kehtestada piirangud kloriidide kasutamisele

Maanteeamet:

- Ühtlustada teehooldelepingud
- Enne uute hangete korraldamist teha teede inventuur
- Tõhustada järelevalvet (roteerumine, kvaliteedikontroll, riskipõhine planeerimine)
- Karmistada sanktsioone